

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Juris Canonici A. R.P. Paulo Laymanno Societatis Jesu Theologo SS.
Canonum In Alma, Catholica, Et Episcopali Universitate Dilingana
Professore Qvondam Ordinario, Prælectionibus Academicis Illustrati

Laymann, Paul

Dilingæ, 1673

Capitvlvm II. Præterea.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62587](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62587)

arbitrio commissum sit, atque is non ut vir bonus arbitrari & decernere videatur, pars tanquam grauata appellare possit: quam ob rem in tali casu consultum est, ut iudex terminum seu dilationem abbreviaturus, causam eius afferat, & peremptoria citationi inserat, quia tunc maior ad erit praesumptio pro iustitia iudicis ad excludendam appellationem; qua de re *Innoc. c. 10. Panorm. n. 12.*

4 Duo his adde. I. ex *Maranta. p. 6. Memb. 2. act. 3. n. 17.* Si iudex absque causa, nimis breuem dilationem citatoriam, aut probatoriam dederit, Consultum est litiganti, ut statim contradicat seu protestetur contra illam, ne alioquin consentire videatur, *argum. cap. quod ad. 15. de sent. & re iudicata.* Prodest autem protestatio, quia lapsa dilatione, potest deinde alia noua dilatio, etiam sine causae cognitione peti, cum prima non fuerit integra.

5 II. Ex *Nauarr. cit. cap. 2.* sicuti pars litigans grauari potest, & ideo appellare, quod nimis breuis dilatio, eaque peremptoria data sit, ita & vice versa pars altera, si nimis longa dilatio concedatur, & locum id habet, etiamsi dilatio probatoria sit, ideoque parti utrique communis, *iuxta l. Petenda. 6. C. de temp. in integr. restituit.* quia nihilominus graue accidere potest Actori vel Reo iam instructo, si lis absque necessitate pottrahatur.

CAPITVLVM II.

Præterea.

PARAPHRASIS.

Titius impetrauit Rescriptum à sede Apostolica contra Caium; hunc proinde citat iudex delegatus, tenorem rescripti Citatorio inferens, ut eo lecto deliberare possit, cedere an contendere velit, nihilominus Reus comparens in iudicio, inducias deliberatorias petit, sunt ne ipsi concedendæ? Resp. Cæle-

stinus III. Si ex rescripto ipsi transmissio sufficienter instrui possit circa qualitatem causæ & actionis, inducias seu dilationem deliberatoriam dandam non esse, sed ad causæ cognitionem & definitionem procedendum.

S V M M A R I V M.

1. *Noua dilatio deliberatoria non est danda Reo, si ex rescripto Delegati plenè instrui possit, neque dilatio citatoria sit breuis nimium.*
2. *Tenetur tamen Delegatus, ut citatum obliget ad comparandum, rescriptum delegationis ordinariè submittere citato.*
3. *Quanam exprimenda sint in citatorio, ut citatus comparere teneatur.*

NOTA I. Si Reus ex rescripto quod iudex delegatus ipsi transmissit, plenè instrui potuit, noua deliberatoria dilatio ipsi non conceditur. Dummodo dilatio citatoria seu tempus intra quod comparere debet, fuerit tantum, ut super causa deliberare, amicos, advocatos, & alios peritos spectata grauitate rei consulere potuerit, & dummodo ex rescripto sufficienter instrui potuerit, quidnam & ex qua causa petatur, *teste glossa hic, verb. plenè potuit.* Alioquin etiam libellus Actoris, vel saltem specificatio actionis simul mitti deberet; vel nisi id fiat, dilatio deliberatoria postea concedi.

Nota II. Dilatio Deliberatoria censeri debet peremptoria, ita ut nisi vnica concedi non debeat, præterquam si legitimum impedimentum ostendatur, vel causa noua incidat, ob quam inquirere ac deliberare oporteat, ut dixi in Rubrica huius tituli.

Quæritur I. An iudex delegatus teneatur rescriptum delegationis vnà cum citatione mittere, ut citatum obliget ad comparandum. Resp. Affirmatiuè cum *Innoc. hic, Column. 1. Panorm. n. 5.* quia nisi delegatus fidem authenticam faciat delegationis,

tionis, necesse non est ei parere. teste *Innoc. 6. Cum iure. n. 4. de elect. Gail. l. 1. obseru. 48. n. 17. Maranta de Ord. p. 5. n. 75.* Non quod Originale Papæ rescriptum mittere teneatur, sed manu Notarij transumptum. Excipe nisi agatur de præiudicio non graui, quia facile & sine magnis expensis accedere potest citatus ad videndum rescriptum, præsertim si delegatus magnæ autoritatis sit, aut cui talia rescripta frequenter mittuntur, tali casu sufficit citatio, non inserto rescripto, vti monet *Panorm. arg. l. 5. ff. De iudiciis.*

3 **Quæritur 2.** Quomodo citatio seu citatorium à iudice formari debeat, vt citatus comparere teneatur. Resp. In citatorio hæc necessariò exprimi debent. 1. Nomen Iudicis citantis, vt citatus dispicere possit, num iudex competens sit, & an eum recusare possit. 2. Nomen & cognomen citati exprimendum, vt is determinatè cognoscat, se & non alium citari; si verò Abbas nomine Monasterij, aut Consules nomine ciuitatis citentur, sufficit ita citare: Citamus Abbatem Monasterij S. Viti. Citamus Consules ciuitatis Augustanæ; vti docet *Gail. l. 1. obseru. 49.* 3. Nomen & cognomen eius, ad cuius instantiam aliquis citatur, nisi causa sit, in qua Iudex ex officio procedere potest. Hac de re *Felinus in c. 1. De iudiciis.* 4. Causa citationis exprimenda est, vt *sup. dixi in 1. Not. cum gl. verb. Plenè.* 5. Locus iudicii exprimendus, præsertim si iudex delegatus citet, qui certum tribunal non habet, sin autem ordinarius iudex, quia talis stabile habet plerumque tribunal; expressione hac opus non est, teste *Sancio t. De nullitate ex defectu citationis. n. 63. Gail. l. 1. obseru. 53.* 6. Dies in qua citatus comparere debet, designanda est, oportet autem citare ad diem non feriatam, sed plerumque addunt iudices, vt si dies in citatorio designata juridica non sit, seu in qua iudicium non agitur, sistere se debeat citatus in die sequenti juridica, teste *Gaillo l. 1. obseru. 53. n. 2.*

¶: (o): ¶

Literæ.

PARAPHRASIS.

Presbyter Ecclesiæ S. Priscæ, in vrbe nomine eiusdem Ecclesiæ, agens contra duos Nobiles coram Episcopo Florentino, obtulit libellum in quo continebatur, pensionem ex quibusdam possessionibus debitam tribus annis & ultra, solutam non esse; sed cum dicti Nobiles peterent explicari, quantum temporis spatium significaretur particulâ & ultra. Presbyter respondit, septem annis in pensionis solutione cessatum fuisse. Tum verò Nobiles dilationem longiorem ad deliberandum petierunt, eò quod libellus per hanc temporis septennalis expressionem mutatus sit, & cum Episcopus concedere denegaret, ipsi ad Pontificem appellarunt. Sed Honorius III. hanc appellationem friuolam esse dixit, ac mandauit, vt eà non obstante in negotio iuxta prioris rescuipi formam procedatur.

SUMMARIVM.

1. Ex declaratione eorum, qua ex abundante adiecta fuerunt libello, non mutatur huius status.
2. Si tamen ex declaratione adiunctorum notabiliter immutetur causa status, qua nec à parte conuenia prouideri potuit, non dilatio deliberatoria dari debet.

CAsus iste duobus modis intelligi potest, secundum gloss. & *Innoc. bic.* 1. Quod intentio Actoris fuerit, vt nobilibus iudicis sententiâ declararetur, eos iure possessionū emphiteutico excidisse, propter pensionem triennio non solutam, quandoquidem hæc pœna commissi incurritur, per tanti temporis cessationem, in qua uis etiam priuatâ emphiteusi. l. 2. C. De iure emphiteut. Imò in Emphyteusi Ecclesiastica sufficit biennium, nisi quod moram oblati celeriter pensionibus purgare emphyteutæ concessum sit. *e. ult. de locat. & dixi l. 3. tract. 4. c. 23. n. 8. Secun-*